

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **M. I.**, nar. 07. 04. 1970, S., zast. JUDr. J. B., advokátom, R. proti žalovanému: **A. V., spol. s r. o.**, S., IČO: X., zast. JUDr. D. H., advokátkou, **P., o zrušenie účasti spoločníka v spoločnosti, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia**, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 6. júla 2011, č. k. 3Cob/63/2011-292, jednomyselne takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd vo Vranove nad Topľou uznesením zo dňa 15. apríla 2011, č. k. 8 Cb/65/2011-167 nariadil predbežné opatrenie, ktorým prikázal konateľovi spoločnosti žalovaného P. V., bytom M., zdržať sa nakladania s majetkom spoločnosti A. V., s. r. o., s nehnuteľnosťami zapísanými na LV č. X. k. ú. Sedliská a LV č. X. k. ú. V. špecifikovanými vo výroku uznesenia, v rozsahu jeho predaja, darovania, zamenenia, založenia, zaťaženia vecným bremenom, daním do nájmu, vložením do majetku inej obchodnej spoločnosti, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej / 8 Cb/65/2010 /. V prevyšujúcej časti návrh zamietol.

Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že žalobca svoj návrh odôvodnil tým, že podal žalobu na zrušenie jeho účasti v spoločnosti žalovaného, o ktorej nebolo ešte rozhodnuté, pre zmarenie pojednávani konateľom P. V. opakovanými ospravedlneniami. Žalobca má dôvodné podozrenie, že konateľ spoločnosti využíva tento čas na to, aby mohol neobmedzene nakladať s majetkom spoločnosti, dôkazom čoho je, že zrejme previedol dve prevádzky na spoločnosť B., s. r. o., ktorú si založila jeho dcéra. Išlo o ziskové prevádzky. Konateľ týmto bez súhlasu ostatných spoločníkov previedol na spoločnosť svojej dcéry nemalé majetkové

hodnoty, čím znižuje hodnotu majetku spoločnosti žalovaného a ukracuje ju o zisk. Taktiež účelovo zrušil ďalšiu ziskovú prevádzku / kamenárstvo /. Ďalej poukázal na znenie článku 11 spoločenskej zmluvy žalovaného. S poukazom na uvedené je názoru, že až do skončenia konania vo veci samej je potrebné podľa § 74 ods. 1 O. s. p. dočasne upraviť pomery účastníkov a podľa § 76 ods. 2 možno od konateľa spoločnosti spravodlivo požadovať, aby do skončenia súdneho konania nenakladal s majetkom spoločnosti bez súhlasu valného zhromaždenia, mimo zabezpečovania bežných obchodných záležitostí.

Súd s poukazom na ust. § 76 ods. 1 písm. e/, f/, ods. 2, § 102 ods. 1 O. s. p. mal za preukázané / i vzhľadom na prebiehajúce konanie vedené pod sp.zn. 8Cb/65/2010 /, že v danom prípade bolo potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov a žalobca preukázal naliehavosť dočasnej úpravy tým, že je dôvodná obava, že konaním žalovaného dôjde k zníženiu majetku spoločnosti. Svoje tvrdenia doložil aj listinnými dôkazmi preukazujúcimi prevod majetku žalovaného. Predbežné opatrenie vydané po začatí konania má mať vecnú súvislosť s právnym vzťahom, ktorý je predmetom konania vo veci samej, predmetom ktorej je vecné posúdenie návrhu spoločníka na zrušenie jeho účasti v spoločnosti žalovaného.

Vzhľadom na uvedené súd nariadil predbežné opatrenie v znení podľa výroku uznesenia, pričom týmto nedôjde k žiadnemu obmedzeniu podnikateľskej činnosti žalovaného. Návrh v časti, ktorou žalobca navrhol prikázať konateľovi spoločnosti žalovaného zdržať sa nakladania s hnutelným majetkom spoločnosti, súd zamietol z dôvodu nepreukázania, že špecifikovaný hnutelný majetok v návrhu, je vo vlastníctve žalovaného.

Žalovaný podal proti uzneseniu v časti, ktorou bolo nariadené predbežné opatrenie, odvolanie v ktorom namietol nepreskúmateľnosť a nesprávnosť rozhodnutia, ktoré vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Poukázal na to, že žalobca nepredložil súdu žiadne dôkazy, ktorými by osvedčil, že spoločnosť má záujem predávať, darovať alebo meniť majetok, či majetok vložiť do majetku inej obchodnej spoločnosti, alebo znižovať hodnotu základného imania, či brať úver. Ohrozenie svojho práva a nebezpečenstvo hrozacej ujmy vyplýva len zo samotného tvrdenia žalobcu, ktoré nie je podložené žiadnym dôkazom. Ani tvrdenia žalobcu o predaji uvedených nehnuteľností nie sú pravdivé. Potreba okamžitej úpravy pomerov účastníkov sa nedá odôvodniť len z abstraktnej možnosti nakladať s predmetom sporu, ale musí byť reálne aspoň osvedčená, čo žalobca nepreukázal. Odvolateľ

nesúhlasil ani s tvrdením, že žalovaný dve prevádzky previedol na s. r. o. B., pretože prevádzky ukončili činnosť z dôvodu poklesu tržieb, čo bolo spôsobené neetickým a nemorálnym konaním žalobcu, a to prevzatím predajne spoločnosťou žalobcovej manželky / M., s. r. o. /. Žalovaný túto situáciu riešil otvorením novej predajne.

Ďalej v odvolaní poukázal na to, že súd mal pri rozhodovaní skúmať, či navrhované predbežné opatrenie má vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je predmetom konania vo veci samej, teda zrušenie účasti spoločníka v spoločnosti. Podľa odvolateľa navrhované predbežné opatrenie nemá súvis s ochranou práva, ktoré je predmetom konania vo veci samej, pretože nejde žalobu o vyplatenie vyrovnávacieho podielu, ale zrušenie účasti spoločníka v spoločnosti. Žalobca neosvedčí rozhodujúce skutočnosti pre vydanie predbežného opatrenia, naopak nariadením predbežného opatrenia došlo k nevyváženému zásahu do vzťahov účastníkov a obmedzeniu konateľských oprávnení. Taktiež odôvodnenie rozhodnutia sa obmedzilo len na stručnú informáciu o vyhovení návrhu s prihliadnutím na vykonané dokazovanie. Odvolateľ navrhol uznesenie v napadnutej časti zmeniť z dôvodu nesplnenia podmienok pre vydanie predbežného opatrenia podľa § 102 ods. 1 O. s. p.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že listinnými dôkazmi preukázal, že zo strany konateľa spoločnosti žalovaného vo vzťahu k spoločníkom dochádza k porušovaniu práv spoločníka, a to práv na kontrolu spoločnosti. Poukázal na to, že konateľ nezvolal riadne valné zhromaždenie na schválenie ročných závierok za roky 2008 a 2009, len poskytol žalobcovi účtovné závierky spolu s audítorskou správou. Naďalej zotrval na dôvodoch uvedených v rámci prvostupňového konania. Napadnuté uznesenie považuje za správne.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací prejednal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1, 3 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné v celom rozsahu vyhovieť.

Odvolací súd preskúmaval vecnú správnosť uznesenia v napadnutej časti v spojení s ust. § 102 ods. 1 O. s. p. a v nadväznosti na súdnu prax a stotožnil sa s názorom vysloveným súdom prvého stupňa, ak je predmetom konania zrušenie účasti spoločníka v žalovanej spoločnosti, je spojené aj s nárokom na vyrovnací podiel podľa § 150 ods. 1, 2 Obch. zák. Pravidlá pre určenie výšky vyrovnacieho podielu, tak ako ich upravuje § 61 ods. 2, 3 Obch. zák., akceptujú výsledky riadnej individuálne účtovnej závierky za účtovné

obdobie predchádzajúce účtovnému obdobiu, v ktorom zanikla účasť spoločníka v spoločnosti, ak spoločenská zmluva neurčuje niečo iné. Žalovaný namietal, že predmetom konania vo veci samej nie je vyplatenie vyrovnávacieho podielu, k čomu odvolací súd vyslovil, že v súčasnosti, keď je podaná žaloba o zrušenie účasti spoločníka v žalovanej spoločnosti, neprichádza do úvahy, aby nárok na výplatu vyrovnacieho podielu žalobca uplatnil. Odvolací súd vyslovil názor, že ak sa zdôrazňuje súvislosť žiadaného predbežného opatrenia s konaním vo veci samej, je v prípade žaloby o zrušenie účasti spoločníka v spoločnosti, je možné akceptovať ako priamu súvislosť s týmto konaním aj požiadavku na vydanie predbežného opatrenia, ktorého účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov v tom zmysle, že sa ním zabezpečuje aj stav majetku rozhodujúceho pre vyrovnací podiel účastníka. Ak žalovaný v odvolaní takúto súvislosť popieral, ide o nedôvodnú odvolaciu námietku.

Vydané predbežné opatrenie svojim účelom a významom je spôsobilé zabrániť zhoršeniu právnej pozície žalobcu do tej miery, že by sa mu ešte mohlo oplatiť uchádzať sa o konečnú súdnu ochranu spočívajúcu v požiadavke na zrušenie jeho účasti v spoločnosti a následnej výplaty vyrovnacieho podielu.

Vydaným predbežným opatrením, pokiaľ sa týka zákazu dispozície s nehnuteľným majetkom sa nevytvorí nenávratný či nenapraviteľný stav v právnych vzťahoch medzi účastníkmi. Samotný žalovaný v odvolaní netvrdí skutočnosti, ak by sa nariadený zákaz mal negatívne prejavovať v jeho podnikateľskej činnosti. Taktiež ani argumentácia, že žalobca neosvedčil skutočnosti potrebné pre vydanie predbežného opatrenia nevyhodnotil odvolací súd za dôvodné. Obmedzenie dispozičného oprávnenia predbežným opatrením, nemožno považovať za prípad núteného obmedzenia vlastníckeho práva, na ktoré sa vzťahuje čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, nie je ani zásahom do ústavne chráneného práva podnikateľ, zakotveného v čl. 26 ods. 1 Listiny. Obmedzenie vlastníckeho práva je aj v zmysle judikovaných rozhodnutí predbežnou „sankciou“ za pravdepodobné porušenie inej právnej povinnosti.

Predbežným opatrením môže byť niektorá z povinností príkladom uvedených v § 76 ods. 1 O. s. p. uložená len účastníkovi konania. Ust. § 76 ods. 2 O. s. p. uvádza, kedy je možné predbežným opatrením uložiť povinnosť niekomu inému ako účastníkovi

konania, a teda tretej osobe, za podmienok, ak je to možné po takejto osobe spravodlivo žiadať.

Navrhované predbežné opatrenie nemožno považovať ako predbežné opatrenie vydané proti tretej osobe. Právne úkony v mene právnickej osoby robia tí, ktorí sú oprávnení v jej mene konať, či už na základe zákona, zakladacej listiny či zmluvy o zriadení právnickej osoby. V občianskom súdnom konaní za právnickú osobu koná štatutárny orgán / § 21 ods. 1 písm. a Obč. zák. /. Úkony štatutárnych orgánov alebo iných osôb konajúcich v mene právnickej osoby, sú vždy úkonmi právnickej osoby. Úkony realizované konateľom spoločnosti s ručením obmedzeným, nezaväzujú jeho samotného, ale zaväzujú spoločnosť. Konateľ žalovanej spoločnosti teda nevystupuje v konaní ako tretia osoba, ktorej úkony by ju mali samotnú zaväzovať. Ak je navrhované predbežné opatrenie v konaní o veci samej vedenej proti žalovanej spoločnosti, implicitne možno návrh ako bol podaný a ako bol aj pojatý do rozhodnutia súdu prvého stupňa považovať za návrh, ktorý smeruje proti žalovanej spoločnosti a nie proti jej konateľovi. Ak boli v konaní osvedčené skutočnosti pre vyhovieť návrhu na predbežné opatrenie vo vzťahu k zákazu dispozície s nehnuteľným majetkom, odvolací súd bol názoru, že je potrebné potvrdiť rozhodnutie súdu prvého stupňa s tým, že zákaz sa týka žalovanej spoločnosti. Ak sa zákaz dispozície s nehnuteľným majetkom týka žalovanej spoločnosti, potom je tento zákaz záväzný pre tých, ktorí v mene spoločnosti majú konať.

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie v napadnutej časti podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil tej jeho časti, ktorá sa týkala nakladania s nehnuteľným majetkom označeným vo výroku rozhodnutia a vo zvyšnej napadnutej časti / týkajúcej sa aj iného subjektu ako žalovanej spoločnosti /, návrh na vydanie predbežného opatrenia o zákaze dispozície s nehnuteľným majetkom podľa § 220 O. s. p. zamietol.

Žalovaný podal proti uzneseniu odvolacieho súdu v zákonnej lehote dovolanie podľa § 237 písm. f/ O. s. p., § 241 ods. 2 písm. a/, c/ O. s. p. a navrhol uznesenie odvolacieho súdu i uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Prípustnosť dovolania vyvodzuje splnením predpokladov podľa § 237 písm. f/ O. s. p. z dôvodu odňatia možnosti konať pred súdom, ako i z dôvodu zmätočnosti, nepreskúmateľnosti uznesení oboch súdov.

Odnatie možnosti konať pred súdom vidí v tom, že súdy dospeli na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a uznesenia vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia.

Rozhodnutia považuje za nezákonné z dôvodu, že súd prvého stupňa nariadil predbežné opatrenie voči konateľovi spoločnosti, ktorý nebol účastníkom konania. Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil v tej časti, ktorou bolo žalovanej spoločnosti uložené zdržať sa nakladania s majetkom, čím rozhodol nad rámec požadovaného návrhu žalobcu. Ďalej poukázal na nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, pretože neobsahuje skutočnosti uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p.

Žalobca v návrhu označil zrozumiteľne a presne, komu má byť povinnosť rozhodnutím súdu uložená / konateľovi spoločnosti / a súd prvého stupňa návrhu vyhovel a zákaz nakladať s nehnuteľným majetkom uložil konateľovi spoločnosti žalovaného a odvolací súd tým, že potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa voči inému účastníkovi / žalovanej spoločnosti / postupoval v rozpore so zákonom. Rozhodnutie považuje za nezákonné i z hľadiska hmotnoprávnej stránky, pretože žalobca nepreukázal zákonné dôvody na vydanie predbežného opatrenia.

Zároveň poukázal na judikované nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorých je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, je právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom ochrany, čo podľa dovolateľa odvolacie rozhodnutie neobsahuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací / § 10a ods. 1 / prejednal vec podľa § 242 ods. 1 a § 243a ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania. Po preskúmaní rozsudku v časti napadutej dovolaním a konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pričom zákon dovolanie pripúšťa len vo výslovne uvedených prípadoch upravených v § 237 až § 239 O. s. p.

Pokiaľ ide o dovolacie dôvody podľa § 239 O. s. p. platí, že prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozhodnutiu je založená rozdielnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu s rozhodnutím súdu prvého stupňa, pričom to neplatí, ak ide o uznesenie o predbežnom opatrení, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 239 ods. 3).

Z dôvodov uvedených v § 237 O. s. p. je možné dovolaním napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu, a to bez ohľadu na povahu predmetu konania. Pre prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. nie je rozhodujúce, či k vade konania došlo pred odvolacím súdom alebo pred súdom prvého stupňa. Ak však odvolací súd odstránil vadu konania, ku ktorej došlo pred súdom prvého stupňa, nie je možné k nej prihliadnuť.

Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia nie je tiež daná iba tvrdením dovolateľa, ale len skutočnosťou, že k vade v zmysle § 237 skutočne došlo.

V predmetnej veci nebolo preukázané splnenie podmienok dovolania tak, ako to predpokladá znenie ust. § 237 O. s. p.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práva a právom chránených záujmov. Rozhodnutie vyjadruje nezávislé postavenie súdu pri hodnotení dôkazov, ktoré vykonal, vrátane nezávislého rozhodovania o tom, ktoré dôkazy vykoná.

V preskúmvanej veci bola predbežným opatrením uložená povinnosť žalovanému, ktorý má jediného konateľa oprávneného v mene spoločnosti konať a cieľom predbežného opatrenia bolo, aby do rozhodnutia konania vo veci samej, nedošlo k zníženiu majetku spoločnosti žalovaného.

Podľa názoru dovolacieho súdu nedošlo pri rozhodovaní odvolacím súdom k takým procesným vadám konania, ktoré by mali za následok vyslovenie, že účastníkovi

/ žalovanému / bola odňatá možnosť konať pred súdom tak, ako to predpokladá ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, pričom základné právo na súdnu ochranu neznamená právo na úspech v konaní pred súdom / II. ÚS 4/94, I. ÚS 40/95 /. K porušeniu ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu resp. na spravodlivý proces by podľa dohovoru mohlo dôjsť rozhodnutím všeobecného súdu nielen tým, keby tento fakticky odňal možnosť komukoľvek domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde / II. ÚS 8/2001 /, ale aj tým, že súd rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia, alebo ak by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Naplnenie uvedených skutočností v predmetnej veci nebolo preukázané. Taktiež článok 6 ods. 1 dohovoru nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri rozhodovaní o odvolaní môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu / García Ruiz proti Španielsku /.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dovolanie podľa § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s ust. § 243b O. s. p. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je opravný prostriedok prípustný.

V Bratislave 29. novembra 2011

Mgr. Ľubomíra Kúdelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažičková